

Femte roten, tomt 6

Kvarteret Härbärgen

Sjuttonde roten 1637–57v

Åttonde roten 1657h–70

Sunnan om stora Hamnen, öster om

Östra Lilla Hamnen

Södra Hamngatan 51

Kronokamrer Lars Håkansson

1674, 1676–79–81, M1676

Kamrer Lars Håkansson och packhusmästaren *Cordt Braun-Johan* utkämpade i rätten i början av 1670-talet en hård strid om en gård längre västerut vid Stora Hamnen. Packhusmästaren vann kampen och erhöll Kung Maj:ts dom på gården. Men han skulle ersätta kamrer Lars Håkansson, som en tid bott i gården, med 500 rdr vid hans avflyttning. Den 28.8.1673 kunde landskamreren Lars Håkansson första gången uppbjuda den gård som han för 700 riksdaler hade köpt av befallningsmannen *Rasmus Nilsson* och som var belägen mellan rådmannen *Torbernus Berlings* gård å västra och stadssekreterare *Johan Risings* gård å östra. Den nämnde *Rasmus Nilsson* var befallningsman i Sävedals härad och var bosatt på Långenäs gård, som han liksom Göteborgsgården övertagit efter sin företrädare i äktenskapet och ämbetet *Johan Siffersson*, som fått *häradshövding Per Knutssons* fastebrev på gården vid ordinarie ting 13.10.1641. Den såldes av *kyrkoherde Pehr Aurelius* (gift med Rasmus Nilssons styvdotter *Elisabeth Johansdotter*), *Karin Johansdotter* och *Olaus Landtman* till *Johan Plander*, som lagbjöd Långenäs 26.7.1692. Om Rasmus Nilsson kan också nämnas att han var svåger till *Hans och Wilhelm Merser* (Gbg mag. prot. 24.10.1670) och att han den 17.10.1672 anhöll om succession i ämbetet för sin tillstundande måg *Torsten Torbjörnsson*.

Landskamrer Lars Håkansson fick den 25.9.1673 fastebrev på den av Rasmus Nilsson köpta gården ”alldenstund Hans Merser intet haver lagligen fullföljt det klander han begynt på gårdsköpet.”

Enligt resolutionsboken inbars i magistraten den 10.7.1682 ett extrakt av ”Kungl. Maj:ts allernådigste resolution av den 6 Aprilis given Herr Assessoren Cronhielm angående Landskamreraren Lars Håkanssons Säteriets Frihet på Fräntorps gård (Sävedals härad) som han njuta skall”.

Lars Håkansson var landskamrer i Elfsborgs län och avled i oktober 1707 i Vänersborg. Han begravdes D 28.2.1708.

Hans änka Catharina Rödbäck (död 1725, begr. D 28.2. s.å.) sålde den 25.8.1713 mot 1 700 d smt och förbehåll om fri bostad för livstiden hus och gård mellan kvartermästare Jacob Feigel i öster och fortifikationsbokhållare Åke Håkansson i väster till amiralitetskassören (sedermera häradshövdingen) Jonas Lundin, uppbud 3.3.1713. Det hjälpte inte att Lars Håkanssons son landskamreren i Elfsborgs län *Anders Lenberg* protesterade mot moderns försäljning av gården (se Gbg mag. reg. 27.8.1713) – Jonas Lundin erhöll fasta på gården den 8.10.1713. Enligt uppgift (av Corin nedan) skulle Lars Håkansson haft arton barn. Fem döttrar, alla gifta med militära och civila befattningshavare, känner man till. Några av barnen var dessa:

Sara Catharina Lenberg, död 1714. Gift med *stadsmajoren Nils Arvidsson Elfwencrona*.

Elisabeth Lenberg, gift 1/ med borgmästaren i Vänersborg *Anders Hjellman* (död 6.4.1694) i hans andra gifte. (Anders Hjellman var troligen gift 10.4.1673 i Jakobs församling i Stockholm med *Catarina Eriksdotter*. Hans första hustru dog barnlös i Vänersborg 1690. Se Bertel Hallberg, s. 56.) 2/ med kyrkoherden i Larv *Matthias Törnedal* (Warholm I:493).

En dotter *g m rådmannen i Gefle Johan Hammer*.

Auditören Lars Lenberg, var död 1732. Carl Fredrik Corin citerar en uppgift av en samtida till Lars Lenberg att han icke ens stod den ryktbare Peringsköld efter i kunskaper om fäderneslandets antikviteter och historia.

Daniel Lenberg. Erhöll kunglig fullmakt på borgmästaretjänsten i Vänersborg den 19.3.1720, en tjänst som han uppehöll till sin död 1752. Han var en vittert anlagd man och samtidigt "den skolade juristen och den i den karolinska byråkratins stränga anda fostrade ämbetsmannen". Om denne ytterst duglige man, se Corin m fl del I.

Vid Sävedalens ting den 14.6.1732 vände sig *kommisarien och landsfiskalen P Wallman* som fullmäktig för en del av arvingarna i framlidna kamrerskan *Catharina Rödbecks* samt framlidne auditören *Lars Lenbergs* sterbhus nämligen 1) *kaptan Thorin*, 2) *Herr Anders Elfwenrona*, 3) *Fru Greta Lenberg*, 4) *Herr Löjtnant Bergius*, 5) och *Hammerska sterbhuset i Gefle* mot borgmästaren i Vänersborg och dess fru som borde beediga bouppteckningarna, som upprättats i fru *Catharina Rödbäcks* och sal *auditören Lenbergs* sterbhus. Om familjens övriga släktförhållanden kan nämnas att *regementskvartermästaren Peter Riddercrantz* i brev från Hallebo den 4.1.1687 (ang *burggreven Norfeldts* sterbhus) föreslog sin svåger kamrer *Lars Håkansson* som fullmäktig.

För att återgå till gården vid Stora Hamnen så lät *kassören vid Kungl. Amiralitetet härsammastädes Wälaktade Herr Jonas Lundin* 31.8.1713 första resan lagbjuda framlidne kamreraren *Lars Håkansson*s hus och gård här i staden vid *Stora Hamngatan* beläget emellan kvarnmästaren *Jacob Feigels* hus å östra och fortifikationsbokhållare *Herr Åke Håkansson* å västra sidan, vilken egendom han tillhandlat sig av fru kamrererskan *Catharina Rödbeck* för 1 700 d smt jämte något förbehåll av vissa logementers nyttjande i livstiden enligt kontraktets innehåll. Fasta 8.10.1713. Tomtöret betalades 1720 av inspektör *Oldekop* och 1737 – av överinspektör *Oldekop*. 1745 *Herr Överinspektören Oldecops änkefru*, dito 1750

Det är därför osäkert om det är denna gård som häradshövdingen *Jonas Lundin* och hans hustru *Anna Beata* född *Sjöberg* sålde den 9.8.1729 till domprosten *Isac Lithovius* och hans hustru *Stina Solberg* för 23 100 d smt.

1736: major *Herman Dittmar*?

1755: *Herr Majoren Herman Dittmer*

(Berg II:3–4, 145: *Herman Dittmer*, död 24.9.1760, major och riddare av Svärdsorden. Efterlämnade (bou 29.10.1760) hus och gård på *Stora Hamngatan* mellan *kassören* vid *Ostindiska kompaniet And Almroth* i öster o handl *Anders Barthengren* i väster värt 3 000 d smt. Hela behållningen var 19 752 d smt. Gift med *Anna Oldekop* (var död 1745) som 1745 ärvde 200 pund sterling efter advokaten i London *Awbery Oldekop*.

Auktion: 31.10.1760. Avlidne majoren och riddaren av Kungl. Maj:ts Svärdsorden *Herman Dittmer*. Omtalas som arvtagare: Överdirektören *Christopher Stapelman*, fru *Maria Lucretia Dittmer*, superkargören *Hinrik Heiman Dittmer*, sekreteraren *Joakim Ulrik Dittmer* å egna och å *Mademoiselle Ulrika Dorothea Dittmers* vägnar som god man, packhusinspektören *Christ Lund*. Hus och

gård läge som nedan beskrives. Värderat 3 000. Till tullförvaltare Joh Dijkman genom insp Lund för 4 600 d smt.

Tullförvaltaren *Johan Dykman* lät 17.11.1760 första gången uppbjuda framlidne majoren och riddaren av Kungl. Svärdsorden Herman Ditmers på södra sidan av Stora Hamngatan emellan handelsmannen Herr Anders Barthengrens hus å västra och kassören Herr Anders Almroths gård å östra sidan belägne hus och gård, som han inropat på auktion den 31 föregående okt som högstbjudande av herr Majoren och riddarens samtliga arvingar för 4 600 d smt.

Berg II:3–4, 137: *Johan Ingevald Dijkman* född i Gävle 5.7.1710, död i Göteborg 13.2.1774. Var 1756 tullförvaltare i Göteborg. Gift i Stockholm 7.10.1735 m Maria Elisabeth Lohm, dotter av kaptenen o riddaren *Johan Lohm*, död 8.11.1772. Efter båda makarna gjordes bou 3.5.1774. Förmögenhet 24 478 d smt, därav hus o tomt på St Hamng 10 515 daler dito gentemot på Drottninggatan 1 885 daler, 2 tomter på Spannmålgatan med åbyggnader 928 daler m.m. – Han var 1730 kontorsskrivare hos auditor Florén vid Kungl. Livregementet, 1732 bokhållare vid Dykerikontoret, Stockholm, 1734 ordkontorsskrivare vid General Arrende Landtullskontoret, 1739 konsumtionsaccistullnär i Stockholm, 1757 tullförvaltare, 1770 packhusinspektör i Göteborg. – Son *Johan Gerhard*, dotter *Catarina Margareta* (var 1774 ogift men trolovad m kapten v Kungl. Artilleriet *Adam Tollberg*).

1765: Tullförvaltare Dijkman

1775: Herr Joh Henr Dikman

Handelsman Anders Flobäck

1784–96

lät den 26.7.1784 för 16 000 dalers köpeskilling eller 2 666 rdr 12 skill specie uppbjuda (dels framgården 5.6, d.v.s. ett i stadens tredje kvarter och Stora Hamngatan mellan kassören Ahlroths tomt å östra och fortifikationskassören Carlbecks å västra sidan beläget hus och gård, dels den tillhöriga bakgården (4.129) vid Drottninggatan emellan högkare Nils Flints å östra och handskmakare Gert Lundborgs änkas hus å västra sidan, som i livstiden tillhört herr Jean Gerhard Dikman (son till Johan Ingevald) och denne med sin hustru sålt den 13.7.1776 (30-penning 88 rdr, 42 skill, 8 rst).

Handelsman Anders Flobeck erhöll den 23.12.1766 medlemskap i Handels societeten. Han hade då i 14½ års tid tjänat därav hos handelsmannen herr Anders Wahrenberg i sex år, hos avlidne herr Anders Florén i tre år och hos herrar Dahl och Spargren i 5½ år. Anders Flobeck erhöll 19.6.1767 burskap i Göteborg som handlande och avled ogift 2.1.1796 (Berg I:2, 29).

På handelsman Peter Flobecks begäran hölls 31.1.1797 auktion på handelsman Anders Flobecks tvenne efterlåttna tomter under nr 6 vid Östra Hamngatan och nr 129 vid Drottninggatan. Den förra med en välvd källare innehöll i längden 113½ fot och i bredden 41⅓ fot och den senare 78½ fot i längden och 3⅓ fot i bredden.

Östra Hamngatstomten utropades för 800 rdr, Drottninggatstomten för 133 rdr specie. Osålda.

1800: *Herr Olof Jonssons* ödetomt.

2.1.1804 uppbjöds tomten av järnhandlare P Joh Ekman: den kallas 1807 ”järnhandlare J P Ekman's kreditorers tomt”.

Senare uppbud av 5.6

handelsbolaget Willerding	9.4.1810
postinsp Anders Gjers	5.12.1814
slaktare Christian Eckhart (även av 5.5)	11.4.1825
grossh A J von Holten	2.12.1850
handl David Berg	7.4.1851
handelsbol L Fürstenberg & Co	15.5.1854